

Raadsvoorstel

Onderwerp : samenwerking gemeentelijke belastingen met Tribuut
Portefeuillehouder : T.M.M. Kok
Thema Raadsprogramma :

Global Goals

Aan welke Global Goals wordt bijgedragen:

Beslispunten

- Beslipunt 1: Akkoord te gaan met het toetreden tot de gemeenschappelijke regeling Tribuut en alle belastingtaken onder te brengen bij de gemeenschappelijke regeling Tribuut. Daarbij wordt het lopende overlegtraject met de Ondernemingsraad en het Lokaal Overleg in de loop van 2026 wordt afgerond zodra de personele consequenties bekend zijn.

Beslipunt 2: Akkoord te gaan met de incidentele transitiekosten van € 200.000 voor het toetreden tot de gemeenschappelijke regeling Tribuut en deze ten laste te brengen van de Algemene reserve.

Waarom dit besluit nemen

- De arbeidsmarkt in de Achterhoek staat al jaren onder druk en dat geldt in toenemende mate ook voor gemeentelijke belastingafdelingen. Door toekomstige pensionering en een zeer beperkte instroom van jonge arbeidskrachten is de continuïteit van de uitvoering van gemeentelijke belastingtaken in gevaar. Dit geldt ook voor de gemeente Aalten. Het wordt steeds moeilijker om voldoende gekwalificeerd personeel te vinden voor taken zoals heffing en inning van belastingen en de WOZ-administratie. Ook zien we dit terug bij onze regiogemeenten. Binnen de gehele regio van de gemeentelijke belastingen zien we een personeelsbestand dat al lang in deze vakrichting werkt, een toenemende vergrijzing, lastig in het behouden van kennis en werving. Bij de gemeente Aalten vertrekken volgend jaar twee medewerkers in verband met het behalen van de pensioengerechtigde leeftijd, waardoor we adequaat moeten handelen om de continuïteit en kwaliteit van de uitvoering van de gemeentelijke belastingtaken niet in gevaar te brengen.

Hiervoor zijn er aan aantal maanden geleden drie scenario's uitgewerkt: ‘

Scenario 1: één op één vervangen en werving starten bij pensionering medewerkers;
Scenario 2 samenwerken met andere regiogemeenten;
Scenario 3 samenwerken met externe partij en andere gemeenten.

Op 23 september heeft het college ingestemd als voorgenomen besluit te kiezen voor 'scenario 3' en te gaan delegeren met belastingcentrum Tribuut. Vervolgens is in oktober de gemeenteraad geïnformeerd. Deze raadsmededeling is als bijlage bijgevoegd.

Dit voorstel betreft het voorgenomen besluit om te zetten in een definitief besluit. Voorgesteld wordt om alle gemeentelijke belastingtaken onder te brengen bij en toe te treden tot de gemeenschappelijke regeling Tribuut per 1 januari 2027.

Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

De gemeenteraad stelt jaarlijks de belastingverordeningen vast, omdat deze verordeningen de grondslag vormen voor het heffen en innen van gemeentelijke belastingen. De

- belastingaanslagen en legesfacturen worden opgesteld en verzonden door de gemeente Aalten. De uitvoering van de belastingtaken en werkzaamheden rondom de WOZ worden uitgevoerd door de medewerkers belastingen / WOZ van de gemeente Aalten.

Argumenten

1.1 Tribuut biedt zekerheid voor een toekomstbestendige uitvoering van de werkzaamheden gemeentelijke belastingen.

De huidige bezetting van de medewerkers bij belastingen is kwetsbaar om ook in de komende jaren alle werkzaamheden kwantitatief en kwalitatief naar behoren te blijven uitvoeren. Vanwege pensionering en krapte op de arbeidsmarkt kunnen deze werkzaamheden intern niet robuust georganiseerd worden en ook is er in de situatie vanaf 1 januari 2027 sprake van noodzakelijke, maar kostbare inhuur om de voortgang tijdelijk te waarborgen. Toetreden tot Tribuut vanaf 1 januari 2027 biedt een oplossing voor de kwetsbare uitvoering van de werkzaamheden rondom gemeentelijke belastingen. Het intern blijven uitvoeren van de werkzaamheden biedt geen garanties op continuïteit / kwaliteit en zou daarnaast ook kunnen leiden tot een forse stijging in kosten (vanwege de kostbare inhuur). Om die reden is er in 2025 oriënterend gesproken over een samenwerking met Tribuut. Tribuut is het centrale belastingcentrum (gevestigd in Apeldoorn) dat namens de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen de WOZ, heffen en het invorderen van gemeentebelastingen uitvoert. De gemeenten vormen gezamenlijk een Gemeenschappelijke Regeling. Tribuut wil verder verstevigen in de Achterhoek. Gemeente Oude IJsselstreek is ook voornemens om per 1 januari 2027 aan te sluiten bij Tribuut. Uit de oriëntatiefase blijkt dat Tribuut een passende samenwerkingspartner is en er vervolgstappen gezet kunnen worden om tot een samenwerking te komen.

1.2 Het algemeen belang wordt gediend en er is geen sprake van strijd met het recht.

Het uitvoeren van werkzaamheden op basis van een belastingverordening is een bevoegdheid van het college. Volgens artikel 1, lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is de gemeenteraad bevoegd om toestemming te verlenen tot toetreden aan een gemeenschappelijke regeling. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Een samenwerking is gewenst om de continuïteit van de uitvoerende WOZ- en belastingwerkzaamheden te borgen. Met de toetreding tot de gemeenschappelijke regeling Tribuut wordt het algemeen belang juist gediend: geconstateerd moet worden dat voor deze uitvoerende werkzaamheden samenwerken met andere gemeenten de optimale oplossing biedt om de continuïteit te borgen. Het tijdig en correct kunnen heffen van de gemeentelijke belastingen dient het algemeen belang.

1.3 Bevoegdheden gemeenteraad blijven ongewijzigd.

Tribuut is een uitvoeringsorganisatie. De gemeenteraad blijft bevoegd gezag tot het vaststellen van de belastingverordeningen. Met het vaststellen van een verordening oefent de raad zijn regelgevende bevoegdheid uit. In een verordening legt de raad bindende regels vast die gelden binnen de gemeente, zoals bijvoorbeeld het heffen en innen van gemeentelijke belastingen. De gemeenteraad besluit vervolgens of de verordening wordt vastgesteld, gewijzigd of verworpen. Gelijk aan de huidige werkwijze wordt ook in de toekomstige situatie jaarlijks een raadsvoorstel opgesteld om tot vaststelling van (gewijzigde) verordeningen en/of tarieven te komen. Deze bevoegdheid wordt niet overgedragen aan Tribuut en met het aan gaan van de samenwerking wijzigt hierin niets, deze bevoegdheid blijft ongewijzigd bij de gemeenteraad.

1.4 Het niet akkoord gaan met toetreden tot de gemeenschappelijke regeling Tribuut heeft tot gevolg dat er ingehuurd/geworven moet worden voor de medewerkers die met pensioen gaan.

Wanneer er niet akkoord wordt gegaan wordt het lastig om op 1 januari 2027 toe te treden tot Tribuut. In dat geval moeten er alternatieven overwogen worden, dit kan leiden tot inhuur om de kwaliteit te continueren.

Kanttekeningen

1.1 Personele consequenties toetreding gemeenschappelijke regeling Tribuut.

Het toetreden van Tribuut heeft gevolgen voor het personeel van vakgebied Belastingen. De taken van deze medewerkers gaan namelijk over naar Tribuut. Een deel van de medewerkers gaat met pensioen. Met de medewerkers die niet met pensioen gaan wordt in overleg besproken en gekeken of er een interne verschuiving mogelijk is of dat indiensttreding bij Tribuut tot de mogelijkheden behoort. Binnen onze organisatie zal bij een overgang naar Tribuut een regiefunctionaris Belastingen nodig blijven, welke de intermediair vormt tussen de gemeente en Tribuut en wordt ingevuld vanuit deze overblijvende fte. Over de invulling en herverdeling vinden de komende maanden gesprekken plaats. Met betrekking tot de personele consequenties heeft de Ondernemingsraad (OR) adviesrecht en moet overeenstemming worden bereikt met het Lokaal Overleg (LO) over de rechtspositionele gevolgen. Het lopende overlegtraject hierover met de OR en het LO wordt in de loop van 2026 afgerond zodra de rechtspositionele gevolgen duidelijk zijn.

1.2 Daadkrachtig, Duurzaam en Dichtbij.

Door de toetreding aan de gemeenschappelijke regeling Tribuut borgen we de gewenste continuïteit en kwaliteit van de uitvoerende WOZ- en belastingwerkzaamheden. De frontoffice van Tribuut is als zodanig ingericht dat een belastingplichtige laagdrempelig vragen kan stellen en direct en snel geholpen wordt. Daarbij staat Aalten voor haar kernwaarden en zal de kwaliteit van de dienstverlening en het gevoel van dichtbij niet in het geding komen. De dienstverlening aan belastingplichtige wordt op hetzelfde niveau uitgevoerd als in de huidige situatie. Om dit te waarborgen zullen er duidelijke (communicatie) afspraken gemaakt worden die ook worden gemonitord en geëvalueerd. Ook is het mogelijk om met Tribuut maatwerkafspraken te maken (waaronder inloopspreekuren op locatie na de aanslaglegging) om het dichtbij gevoel te waarborgen. Daarnaast heeft de gemeente een regiefunctionaris in dienst waardoor er een rechtstreekse lijn is met Tribuut om deze kwaliteit in stand te houden.

1.3 Consequenties andere werkvelden.

De overgang naar Tribuut raakt ook andere werkvelden. Dit betreft afstemming over de nieuwe inrichting van de interne werkprocessen. Gedurende het overgangstraject naar Tribuut zal hierover afstemming plaatsvinden met de diverse vakafdelingen zoals het KCC en de Basisregistratie Adressen en Gebouwen.

1.4 Besluitvorming binnen de gemeenschappelijke regeling Tribuut.

De al deelnemende gemeenten van Tribuut moeten ook toestemming verlenen voor toetreding van de gemeente Aalten. Informeel zijn de deelnemende gemeenten al geïnformeerd en is er positief gereageerd. Formele besluitvorming volgt parallel aan de besluitvorming binnen de gemeente Aalten.

Het toetreden aan de gemeenschappelijke regeling Tribuut draagt bij aan de Global Goal 'Vrede veiligheid en sterke publieke diensten' doordat het bijdraagt aan een goed bestuur.

Is er draagvlak voor dit besluit?

- Uit de gesprekken die wij met medewerkers hebben gevoerd binnen het taakveld belastingen halen wij op dat er binnen de organisatie een breed draagvlak is om de belastingtaken onder te brengen bij de gemeenschappelijke regeling Tribuut.

Wat zijn de financiële consequenties van dit besluit?

- Vergelijking kosten/baten Tribuut / Gemeente Aalten.

Structurele kosten

We hebben de ingeschatte structurele kosten van Tribuut vergeleken met de kosten die we nu maken. Onze huidige kosten bestaan uit contractuele kosten, loonkosten en overheadkosten. Als we dit geheel doorrekenen dan vallen de beide structurele kosten tegen elkaar weg.

Incidentele transitiekosten

Voor het toetreden tot de gemeenschappelijke regeling Tribuut zijn eenmalige transitiekosten noodzakelijk. het betreft kosten voor een onderzoek naar datakwaliteit, nulmeting, conversiekosten voor zowel PinkRocade (Aalten) als Gouw IT (Tribuut), maar ook kosten voor het eventueel afkopen van contracten met leveranciers. De incidentele transitiekosten worden geraamd op € 200.000 en worden ten laste gebracht van de Algemene reserve. We zullen via de voortgangsrapportages de raad actief informeren over de voortgang en uitgaven op dit budget.

Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd over dit besluit?

Er zal een communicatieplan worden opgesteld hoe we onze inwoners en bedrijven kunnen

- actief informeren en ondersteunen.

Wat gaat er gebeuren na dit besluit?

De concept-aansluitplanning is bijgevoegd.

Hierin staan de vervolgstappen uitgebreid omschreven: Kort samengevat komt het neer op:

- Het lopende overlegtraject hierover met de OR en het LO wordt in de loop van 2026 afgerond zodra de rechtspositionele gevolgen duidelijk zijn.
- Het implementatietraject wordt intern begeleid door een projectgroep en werkgroepen. Hierbij wordt samengewerkt met collega's van Tribuut.
- In april wordt door Tribuut een conceptbegroting 2027 opgesteld. Deze zal voor de zomer aangeboden worden aan het college en de gemeenteraad. De deelnemende gemeenten kunnen vervolgens binnen 12 weken zienswijze indienen. Na deze termijn wordt de begroting 2027 definitief aangeboden door Tribuut. Deze zal in het laatste kwartaal van 2026 worden behandeld in het college en de gemeenteraad.

Wat gaat er gebeuren?

Taakveld gemeentelijke belastingen treedt toe tot de gemeenschappelijke regeling Tribuut

Wie gaat het doen?

Tribuut

Wanneer?

1 januari 2027

Bijlagen

- De concept-aansluitplanning
- Raadsmededeling

Aalten, 13 januari 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester